

College van burgemeester en wethouders

Voorstel
Openbaar

Vergadering van 31 oktober 2023
Zaaknummer: 2023-0127180

Vorbereidingsbesluit voor bodemregels onder de Omgevingswet

Behandelend ambtenaar: ██████████
Bevoegde portefeuillehouder: Arjan Kosten
Betrokken portefeuillehouder(s): Arno Janssen;
Wettelijke basis (aanvullend)
Artikel 4.14 Omgevingswet
Fatale termijn:
14 december 2023

Gevraagd besluit

De gemeenteraad voor te stellen om:

1. Het 'Vorbereidingsbesluit Bodem Omgevingsplan Gemeente Papendrecht' vast te stellen zoals opgenomen in het GML bestand NL.IMRO.0590.VBBodem.
2. Te starten met de voorbereiding voor een 'Wijziging Omgevingsplan'.

Het college besluit om:

3. De raad voor te stellen het 'Vorbereidingsbesluit Bodem Omgevingsplan Gemeente Papendrecht' vast te stellen.
4. De raad voor te stellen te starten met de voorbereiding voor een 'Wijziging omgevingsplan'.

Inhoud

Inleiding

Per 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet. In deze wet zitten 4 hiaten op het gebied van bodemregelgeving. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) heeft in samenwerking met de 10 gezamenlijke gemeenten een voorbereidingsbesluit opgesteld als reparatie van de bodemregelgeving. Een voorbereidingsbesluit is een tijdelijk maar snel planologisch instrument om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. Er gelden dan voor 1,5 jaar voorbeschermingsregels. In deze tussenliggende periode worden de permanente regels voorbereid voor een wijziging omgevingsplan.

Beoogd effect

Met dit voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat in de overgangperiode tussen inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024) tot wijziging van het omgevingsplan ongewenste bodemactiviteiten moeten worden toegestaan. Het gaat hierbij om bodemactiviteiten waarvan we weten dat deze schadelijk kunnen zijn voor mens of natuur. Dit voorbereidingsbesluit met voorbeschermingsregels zorgt ervoor dat na inwerkingtreding van de Omgevingswet het beschermingsniveau voor mens en milieu gelijk blijft en wordt geborgd.

Argumenten

1.1. *Met de voorbeschermingsregels worden vier prangende hiaten in de bodemregelgeving onder de Omgevingswet opgelost.*

Het voorbereidingsbesluit zal 4 hiaten voorkomen in de bodemregelgeving:

- Bouwen op verontreinigde grond is mogelijk wanneer de betreffende verontreinigingen niet in de stoffenlijst van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn opgenomen. In de huidige regelgeving moet bij een bouwactiviteit gesaneerd worden als sprake is van een sterke

bodemverontreiniging (met omvang meer dan 25 m³ of asbest). Onder de Omgevingswet kan sanering alleen worden voorgeschreven als de verontreiniging op de lijst met stoffen in het Besluit activiteiten leefomgeving staat. Niet alle verontreinigingen staan op deze lijst. Niet reguliere stoffen en ook PFOA staan bijvoorbeeld niet op deze lijst.

- Zonder maatregelen kan gegraven worden in sterk met PFOA (perfluorooctaan-*z*uur) verontreinigde grond, omdat de betreffende verontreiniging niet in de stoffenlijst van het Besluit activiteiten leefomgeving is opgenomen. In de huidige regelgeving zijn maatregelen verplicht bij het graven in sterk verontreinigde grond. Onder de Omgevingswet zijn deze maatregelen alleen verplicht als de verontreinigende stof op de stoffenlijst in het Besluit activiteiten leefomgeving staat. PFOA staat hier niet op.
- Vluchtige, uitdampende stoffen bij sanering hoeven niet te worden verwijderd. In de huidige regelgeving moet bij de activiteit saneren een vluchtige, uitdampende stof tot zover verwijderd worden dat er geen uitdamping naar de binnenlucht van bijvoorbeeld een woning meer plaatsvindt. Onder de Omgevingswet hoeft zo een stof niet verwijderd te worden en hoeft uitdamping naar de binnenlucht niet voorkomen te worden. Dit kan leiden tot gezondheidsrisico's.
- Hergebruik van thermisch gereinigde grond- en aandachtsbouwstoffen is onvoldoende gereguleerd. Uit rapportages en publicaties van RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport) blijkt dat de wetgeving niet of onvoldoende toereikend is om thermische gereinigde grond en aandachtsbouwstoffen (zoals staalslakken, AVI-bodemas en immobilisaat) veilig voor mens en milieu te kunnen gebruiken. Toepassing van deze grond en bouwstoffen kan niet worden tegengegaan. Daarnaast geldt er voor bouwstoffen geen meldplicht, waardoor toezicht en handhaving moeilijk is. Dit is een nieuw probleem dat is ontstaan door ontwikkelingen in deze sector. De Omgevingswet dekt net als de huidige regelgeving de risico's voor mens en milieu onvoldoende af.

De eerste drie hiaten zijn beleidsneutraal. Het vierde hiaat reguleert een opkomend probleem.

1.2 De vast te stellen dataset van het Voorbereidingsbesluit Bodem heeft als identificatienummer NL.IMRO.0590.VBBodem.

De dataset zal onder dit identificatienummer gepubliceerd worden en bevat geografische informatie. De voorbeschermingsregels zullen gelden voor het hele grondgebied van Papendrecht.

2.1 Met een wijziging omgevingsplan kunnen de regels omtrent bodembescherming een permanente plek krijgen in het Omgevingsplan.

Het voorbereidingsbesluit is een relatief snel maar tijdelijk planologisch instrument om de fysieke omgeving te beschermen tegen ongewenste ontwikkelingen, zoals in dit geval mogelijke bodemverontreiniging. Door te starten met de voorbereiding van een wijziging omgevingsplan, kunnen deze tijdelijke maatregelen uiteindelijk een definitieve plek krijgen in het omgevingsplan. Een wijziging omgevingsplan zal naar verwachting aanzienlijk meer tijd in beslag nemen omdat ook tal van andere onderwerpen verwerkt moeten worden in een wijziging omgevingsplan. De raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de vaststelling van een wijziging omgevingsplan.

Kanttekeningen

1.1. Beleid onder de Omgevingswet is pionieren.

De Omgevingswet is nieuw en hoe hier besluiten en regels voor gemaakt worden is ook nieuw. We zijn afhankelijk van de beschikbare software om de regels op te nemen in het omgevingsplan. Vanwege deze nieuwe situatie is er geen zekerheid met betrekking tot de techniek. De voorbeschermingsregels zijn opgesteld door juristen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ), in afstemming met de regiogemeenten. Er is helaas geen volledige informatie vanuit het Rijk. Daarmee kunnen we de juridische houdbaarheid niet garanderen. In verband met de vergadercyclus en de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het voorstel nu aangeleverd. Dan is de periode met hiaten zo klein mogelijk of zelfs afwezig. Het kan zijn dat college terugkomt om het besluit aan te passen buiten de vergadercyclus.

1.2. Ontwikkelingen kunnen beperkt worden bij het aanvragen van een omgevingsvergunning.

In één van de voorbeschermingsregels is sprake van een verbod. Hierop kan een vergunning worden aangevraagd en is mogelijk sprake van leges en uitloop van termijnen. Deze verantwoording ligt bij de initiatiefnemer. Daartegenover staat dat het milieu, bewoners en de natuur beter worden beschermd. De voorbeschermingsregels zien toe op een beperkt aantal onderwerpen binnen bodem. Veel meldingen of aanvragen om omgevingsvergunningen vallen buiten de reikwijdte van de voorbeschermingsregels. In het algemeen zullen ontwikkelingen minimale hinder ervaren.

1.3. De voorbeschermingsregels in het omgevingsplan vervallen na 1,5 jaar

Omdat een voorbereidingsbesluit een tijdelijk instrument is, vinden voorbereidingen plaats om de inhoud van de voorbeschermingsregels om te zetten naar definitieve regels voor in het omgevingsplan.

Financiën

N.v.t.

Uitvoering

Na vaststelling van dit voorbereidingsbesluit wordt het besluit bekendgemaakt door publicatie in het elektronisch blad van de gemeente. Daarin zal bepaald zijn dat dit voorbereidingsbesluit met voorbeschermingsregels gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat gelden. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Op dat moment zullen de voorbeschermingsregels ook zichtbaar zijn in het omgevingsplan in het Omgevingsloket via het DSO (Digitaal Stelsel Ondergrond).

Communicatie & participatie

Het besluit wordt bekendgemaakt volgens de gebruikelijke wijze zodat een ieder kennis kan nemen van het voorbereidingsbesluit. Participatie is niet van toepassing bij een voorbereidingsbesluit. Er staat ook geen bezwaar en beroep tegen open.

Duurzaamheid & ecologie

Vaststelling van de voorbeschermingsregels draagt bij aan het beschermen van de gezondheid, bodemkwaliteit en een duurzaam doelmatig gebruik van de bodem.

ICT

Niet van toepassing.

Alle relevante stukken zijn voor u ter inzage gelegd.

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

Bijlagen

1. Bijlage 1 Voorbeschermingsregels bodem - inclusief toelichting 2023-10-13.pdf